

שירן ברקוביץ / מודל לחיקוי – נשים גדולות מהחיים
Shiran Berkovich / Role Model – Women Larger than Life

ויקי קנפו, 2016, עיפרון על נייר, 29.7x21
Vicki Knafo, 2016, pencil on paper, 29.7x21

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
 המחלקה לאמנויות
 הגלריה ע"ש אברהם ברון
 הספרייה המרכזית ע"ש זלמן ארן
 הקמפוס ע"ש משפחת מרכוס, באר-שבע
 מנהל הגלריות: פרופ' חיים מאור

Ben-Gurion University of the Negev
 Department of the Arts
 Avraham Baron Art Gallery
 Zalman Aranne Central Library
 The Marcus Family Campus, Beer Sheva
 Galleries Director: Prof. Haim Maor

שירן ברקוביץ: מודל לחיקוי – נשים גדולות מהחיים
 13 בנובמבר 2018 – 13 ביוני 2019
 אוצר: פרופ' חיים מאור

Shiran Berkovich: Role Model – Women Larger than Life
 November 13, 2018 – June 13, 2019
 Curator: Prof. Haim Maor

קטלוג
 עריכה: פרופ' חיים מאור
 עיצוב והפקה: מגן חלוץ, אדם חלוץ
 עריכת טקסט עברי ותרגום לאנגלית: איה ברורי
 צילומים: שירן ברקוביץ
 הדפסה: דפוס כתר, הר טוב

Catalogue
 Editor: Prof. Haim Maor
 Design and production: Magen Halutz, Adam Halutz
 Copy editing and translation: Aya Breuer
 Photos: Shiran Berkovich
 Printing: Keter Press, Har Tuv

על הכיסוי: **Simone de Beauvoir**, 2017, עיפרון על נייר, 42x29.7 (פרט)
 כל המידות נתונות בס"מ, רוחב x גובה
 On the cover: **Simone de Beauvoir**, 2017, pencil on paper, 42x29.7 (detail)
 All measurements are in centimeters, height x width

© כל הזכויות שמורות, 2018 © All Rights Reserved, 2018

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
 המחלקה לאמנויות

פרופ' עדה יונת, 2017, עיפרון על נייר, 29.7x21
Prof. Ada Yonath, 2017, pencil on paper, 29.7x21

ד"ר אורית קמיר, 2018, עיפרון על נייר, 29.7x21
Dr. Orit Kamir, 2018, pencil on paper, 29.7x21

שירן ברקוביץ – ציונים ביוגרפיים
 1982
 נולדה בבאר שבע
 2010–2012
 לימודי תואר ראשון בתולדות האמנות, אמנות יצירה והיסטוריה כללית,
 אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר שבע
 2015–2013
 תואר שני מחקרי בתולדות האמנות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר שבע
 2016
 תערוכת יחיד "לצייר מודל לחיקוי", רביעיית פלורנטיין, תל אביב
 2018
 "מודל לחיקוי – נשים גדולות מהחיים", הגלריה ע"ש אברהם ברון,
 אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר שבע
 חיה ועובדת בתל אביב ובברלין.

Shiran Berkovich – Biographical Landmarks
 1982
 Born in Beer Sheva
 2010–12
 BA in Art History, Creative Art, and General History, Ben-Gurion University
 of the Negev, Beer Sheva
 2013–15
 MA in Art History, Ben-Gurion University of the Negev, Beer Sheva
 2016
 Solo exhibition, "To Draw a Role Model," Florentine Quartet, Tel Aviv
 2018
 Group exhibition, "Role Model – Women Larger than Life," Avraham Baron
 Art Gallery, Ben-Gurion University of the Negev, Beer Sheva.
 Lives and works in Tel Aviv and Berlin.

שירן ברקוביץ': "מודל לחיקוי – נשים גדולות מהחיים"
פרופ' חיים מאור, אוצר התערוכה

לפני כשנתיים פנתה אלי נשיאת האוניברסיטה, פרופ' רבקה כרמי, וביקשה שאארגן תערוכת דיוקנים של נשים שזכו בפרס נובל על פעילותן המדעית או התרבותית. תערוכה זו באוצרותם של אסנת איתן ושי פֶּאָרְדֶּרְךְ נפתחה במאי 2018. במהלך חיפושיי אחר דרך לבצע את המשימה שהוטלה עליי נחשפתי לרישומי הנשים של שירן ברקוביץ והבנתי כי הפרויקט שלה עולה בקנה אחד עם בקשת הנשיאה. כאשר פגשתי את שירן ברקוביץ, גיליתי להפתעתי כי עשור קודם לכן היא הייתה סטודנטית שלי במחלקה לאמנויות. הזמנתי אותה להמשיך ולהרחיב את הפרויקט ולהציגו בגלריה באוניברסיטה. בטקסט שכתבה, היא משתפת אותנו בתהליך היצירה ובמניעים למימושה.

לצייר מודל לחיקוי

שירן ברקוביץ

את דיוקנה של סימון דה בובואר, ראשיתו של הפרויקט "לצייר מודל לחיקוי", ציירתי בערב שקט מתישהו בשנת 2015. אני מאוד אוהבת לרשום, בעיקר דיוקנאות. באותו ערב, שוטטתי כהרגלי ברשת האינטרנט בחיפוש אחר תמונות שבאמצעותן אוכל לתרגל את יכולות הרישום שלי. אבל בערב ההוא היה משהו שונה; לפתע חשתי סלידה מצیור דמויות שאינני יודעת עליהן דבר ורק מעוררות בי פליאה לנוכח קרבתן למודל היופי המערבי. החלטתי לפעול אחרת ולרשום על פי תמונות של

נשים שעשייתן מעוררת השראה בעיני. התחלתי לרשום את דיוקנה של סימון דה בובואר משום שאת ספרה **המין השני** (1949) סיימתי לקרוא זמן מה קודם לכן, והוא הותיר בי רושם כביר. בעודי צועדת בדרך החדשה, סיננתי בין שפתיי: "למה לצייר מודל כאשר אפשר לצייר מודל לחיקוי?" הבנתי שהיכולת שלי לייצר מציאות אחרת באמצעות אמנות, במקום להמשיך ולשכפל את המציאות הקיימת, היא כוח עצום. את הרישום של דה בובואר פרסמתי בדף הפייסבוק של קבוצה פמיניסטית גדולה בשם "שיח פמיניסטי" (ראו: https://www.facebook.com/groups/371276586316942/search/?query=%

התגובות לפרסום הראו שהבחירה לצייר נשים גדולות מהחיים לא רק עונה על צורך מסוים שלי, אלא גם של נשים אחרות שמתקשות למצוא את עצמן בדימויים הנשיים השגרתיים השוטפים אותן מכל עבר. הבנתי שפרויקט שנשים מככבות בו בזכות עשייה ולא דווקא נתונים חיציוניים אוצר בתוכו כוח גדול להעצמת נשים, נערות וילדות רבות. הוא עשוי לעורר בהן השראה ובטחון להיות מי שהן רוצות להיות, ולא מה שהן חושבות שעליהן להיות. מדוע? משום שהדימויים השגרתיים מלמדים לא פעם שכאשר מדובר בנשים החיצוניות היא מעל לכול. אותה חיציניות כלל אינה מגוננת – לכן, את זו שצריכה להתאים את עצמן למודל ולא ליצור אחד שמייצג את מי שאת.

כך מצאתי את עצמי מציירת עשרות דיוקנאות של נשים שונות ומגוונות – מקומיות, בינלאומיות, מוכרות, אנונימיות, צעירות, מבוגרות וכן הלאה. התנאי היחיד לכניסה לפרויקט היה ונשאר –

עשייה חיובית בתחומי החברה, התרבות, הספורט והסביבה. במשך כמעט שנתיים, הוצג הפרויקט בעמוד הפייסבוק שהוקדש לו בלבד, ובאביב 2016 נולדה האפשרות להעביר את הפרויקט מרף האינטרנט אל קירותיו של חלל תצוגה. היום ברור לי שהכוחות שגייסתי בכדי להאמין שהדבר אפשרי, ולהפיק לבדי תערוכת יחידה, היו תוצר ההשראה ששאבתי מכל דמויות הנשים המופלאות שליוו אותי לאורך התקופה. בדיוק מה שהפרויקט אמור היה לעשות.

מימון התערוכה הושג בתמיכתן/ם של נשים וגברים במימון המונים שהאמינו גם הן/ם בפרויקט ובמסר שהוא מייצג. כך, ביולי 2016, במשך כשבוע, הועמד לרשותי חלל בדרום תל אביב ובו הוצגו כ-40 דיוקנאות מצוירים של נשים, שלכל אחת יש זהות, וכל אחת נמצאת היכן שהיא הודות לעשייתה החיובית. בחלל זה כל אישה יכולה הייתה למצוא השראה ואמונה בכוחה שלה.

רבות מן הנשים המצוירות תמכו בפרויקט ואף כיבדו את התערוכה בנוכחותן וביניהן ח"כ אורלי לוי־אבקסיס, עו"ד גבי לסקי, פרופ' אסתר הרצוג, ד"ר אורית קמיר ואחרות.

בעיניי, הפרויקט הזה אינו באמת שלי, הוא של כולנו ועבור כולנו. בפרויקט ובתערוכה, הוצגו גם דיוקנאות שלא ייצגו בצורה הטובה ביותר את יכולותיי הטכניות, אבל היה לי ברור שהמטרה חשובה יותר מביקורת אמנות מחמיאה. הפרויקט הזה הוא הדרך שלי להשפיע על הסביבה שאני מכירה ואפילו לחולל בה שינוי לטובה. זו גם הייתה אחת הסיבות לכך שכל ההכנסות מתערוכה זו נתרמו באהבה לשתי עמותות המסייעות לנשים מוחלשות (עמותת "אחותיי" ומכון תודעה"). בכונתי להמשיך ולתרום כל רווח מהפרויקט שיגיע בהמשך.

בראש ובראשונה, שאבתי את ההשראה לפרויקט מן הנשים מושאי הדיוקנים עצמן. עם זאת, לא אוכל להכחיש שלולא החשיפה לטקסטים פמיניסטיים כמו אלה של דה בובואר, ג'ודית באטלר ונשים בשיח המקומי כמו נגה כהן, צפי סער, ורד לי, חברת הכנסת מרב מיכאלי ועוד רבות ומופלאות, לא הייתי מפתחת את המודעות לצורך בדימויים נשיים מעצימים. לשמחתי, בנוף הישראלי צמחו פרויקטים שנותנים במה לעשייה חיובית של נשים, למשל "היא־סטוריה" או "רחוב משלה", כל פרויקט והדגשיו ומטרותיו הייחודיים. במקרה שלי, הפרויקט "לצייר מודל לחיקוי" משתמש באמנות לשם העצמה נשית, ולצד האדרת העשייה הנשית בעבר, הוא מאיר גם נשים בהווה. בדומה לפרויקטים אחרים, אין כאן ניסיון ליצור היררכיה, אלא להדגיש שאין אישה או עשייה חיובית אחת שעדיפה על וולתה. לסייע להצלת בעלי חיים, לנסח חוק נגד הטרדה מינית, להיות הראשונה שרצה מרתון בעולם או לכתוב טור על סוגיות פמיניסטיות – כל עשייה ועשייה היא מבורכת ומעוררת השראה. בשורה התחתונה, מדובר בנשים שהולכות בעקבות ליבן ושנחישותן מתווה דרך עבור כולנו.

ברצוני להודות על האפשרות להציג את הפרויקט הזה במקום שמאוד קרוב לליבי – אוניברסיטת בן גוריון בנגב. כילידת העיר באר שבע וכבוגרת האוניברסיטה, זהו כבוד גדול ואני שמחה שהפרויקט יוצג במרחב הנהנה מחשיפה רבה. אני יודעת כמה העיסוק בנושא תרם לנשים וגם לי באופן אישי, והידיעה שהוא עשוי להשפיע על נשים נוספות (וגם על גברים) ממלאת את ליבי בשמחה, שהמילים דלות מלתארה.

environment and perhaps even change it for the better. This was also one of the reasons for my decision to donate the proceeds from the exhibition to two NGOs dedicated for the support of disadvantaged women – Achoti (Sister) for Women in Israel and Awareness Center. It's my intention to keep on donating any future proceeds from the project.

First and foremost, I drew my inspiration from the portrayed women themselves. But I can't deny that were it not for my exposure to feminist texts by de Beauvoir and Judith Butler, as well as by participants in the local feminist discourse such as Noga Cohen, Tsafi Saar, Vered Lee, MK Merav Michaeli, and many wonderful others, I would have remained unaware of the need for empowering female images. Thankfully, projects such as Herstory or A Street of Her Own, each with its specific emphases and goals, have developed in Israel giving a stage to women's positive actions. In my case, the To Draw a Portrait project uses art for the purpose of empowering women, and alongside celebrating women's activity in the past also pays tribute to contemporary women. Similarly to other projects, mine is a hierarchy-free endeavor which equally respects any positive action by women. To assist in rescuing animals, to draft a law against sexual harassment, to be the first female marathon runner in the world, or to be a columnist discussing feminist issues – each activity is welcomed and inspiring. At the end of the day, these are women who follow their heart and whose resoluteness blazes a trail for all of us.

I'm grateful for the opportunity to have the project displayed in a place very dear to my heart – Ben-Gurion University of the Negev. As a Beer Sheva-born artist and an alumna of the Ben-Gurion University, it's a great honor and I'm glad to present the project in such a venue that enjoys wide exposure. I know how much dealing with the theme has benefited me personally as well as other women, and the fact that it may impact additional women (and men) fills me with an indescribable pleasure.

think they ought to be. Why? Because common images imply that, as far as women are concerned, very often their outward appearance is perceived as the utmost criterion. That appearance is hardly diversified – and thus it's up to you to adopt yourself to the model rather than create an image that actually represents who you are.

Thus, I found myself drawing dozens of various diversified women portraits – local, international, known, unknown, young, old, and so on. The only condition for entering the project has been positive contribution to the social, cultural, sportive and environmental fields. For almost two years, the project was displayed on a Facebook page exclusively dedicated to it. The opportunity to transfer the project from its Internet page to the walls of an exhibition space presented itself in spring 2016. Today, I'm convinced that drawing the power and inspiration to believe in the feasibility of such a feat and produce a solo exhibition by myself from all the wonderful women who have accompanied me throughout this period – was precisely what the project was supposed to do.

The exhibition was financed through crowdfunding with the support of women and men, who believed in the project and its

message. Thus, in July 2016, I exhibited in a space in south Tel Aviv about 40 drawn portraits of unique women, who have reached their current status due to their positive actions. In that space, each woman visitor could have found inspiration for believing in her own power. Many of the portrayed women, including MK Orly Levy-Abekasis, attorney Gaby Lasky, Prof. Esther Herzog, Dr. Orit Kamir, and others – supported the project and also honored the exhibition with their presence. As far as I'm concerned, this project is not really mine, it's of and for all of us. Both the project and the exhibition also included portraits that were not up to par with my technical capabilities, however it was clear to me that at stake was more than my reputation as an artist. This project is my way to influence my

Shiran Berkovich: “Role Model – Women Larger than Life”
Prof. Haim Maor, the Exhibition Curator

About two years ago, Prof. Rivka Carmi, president of the Ben-Gurion University of the Negev, asked me to organize an exhibition featuring portraits of women Prize Nobel laureates. The exhibition curated by Osnat Eitan and Shai Zauderer was opened in May 2018. In the process of looking for a way to perform the mission I was assigned to, I was exposed to Shiran Berkovich's women drawings and realized that her project was completely in line with the president's request. When I met Shiran Berkovich, I was surprised to find out that she had been a student of mine at the university's Department of the Arts some ten years before. I suggested to her that she should continue to expand the project and present it at the university's gallery. In her text, she shares with us her creative process and her motivations.

To Draw a Role Model

Shiran Berkovich

I painted the first portrait of the “To Draw a Role Model” project – Simone de Beauvoir's portrait – in a quiet evening in 2015. I like very much to draw, especially portraits. On that evening, I was searching the Internet, as I usually do, for images to hone my drawing skills. But on that evening, something else happened; suddenly, I was disgusted with painting likenesses of people whom I didn't know and was only drawn to them because they conform with the Western ideal of beauty. Thus, I've decided to break my habit and start drawing from pictures of women whose pursuits I find inspiring. I began drawing a portrait of Simone de Beauvoir, whose book **The Second Sex** (1949), I had just finished reading and was tremendously impressed by it. Treading the new path, I mumbled softly: “why should I draw a model when I can draw a role model?” I realized that my ability to create another reality through art, instead of replicating the existent one, endows me with immense power. I uploaded the drawing to the Facebook page of a large feminist group called “Feminist Discourse” (see: https://www.facebook.com/groups/371276586316942/search/?query=%D7%A9%D7%99%D7%A8%D7%9F). Responses to the posted image indicated to me that the choice to draw women larger than life not only answered a need of mine, but also that of other women who were not satisfied with the overflow of conventional female images. I understood that a project featuring women renowned for their achievements rather than for their outward appearance might prove empowering for many women and girls of all ages. It may inspire them and give them the confidence to be who they really want to be instead of what they